

Krisberedskapsplan för mandatperioden 2023 – 2026

Dokumentstatus	
Beslutad av	Kommunfullmäktige Sundbybergs stad
Beslutsdatum	Antagen vid kommunfullmäktiges sammanträde 27 mars 2023, § 122
Dokumentägare	Kommunstyrelsen genom stadsdirektören
Dokumentstyp	Styrande dokument
Giltig från och med till och med	Mandatperiod 2023–2026
Dnr	KS-0176/2022
Aktualitetsprövning	I samband med varje ny mandatperiod enligt 2 kap. 1 § LEH (2006:544)
Version	1.0

Titel: Sundbybergs stads krisberedskapsplan för mandatperioden 2023 – 2026

© Sundbybergs stad

Östra Madenvägen 4 · 172 92 Sundbyberg

08-706 80 00 · info@sundbyberg.se · www.sundbyberg.se

Innehåll

1	Allmänt	4
1.1	Inledning	4
1.2	Syfte	4
1.3	Mål	4
1.4	Roller och ansvar	5
1.5	Bistånd	7
1.6	Rapportering	8
2	Organisation vid samhällsstörning	9
2.1	Sektor och bolagsnivå	9
2.2	Stadsövergripande	9
2.3	Krisledningsnämnden (KLN)	9
2.4	Krishanterings- och stabsstruktur	10
3	Systematiskt arbete med krisberedskap	11
3.1	Kommunkoncernnätverk för civil beredskap	11
3.2	Risk och sårbarhetsanalys och kontinuitetshantering	11
3.3	Geografiskt områdesansvar	12
3.4	Kriskommunikation	12
3.5	Civilt försvar	13
3.6	Trygghetspunkter	15
3.7	Psykiskt och socialt omhändertagande (POSOM)	16
3.8	Styrel	16
3.9	Frivillig resursgrupp (FRG)	16
3.10	Nödvatten	17
3.11	Utbildning och övning	18
4	Uppföljning	19
5	Bilagor	20
6	Definitioner	21

1 Allmänt

1.1 Inledning

Denna krisberedskapsplan är i huvudsak framtagen med utgångspunkt i lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och under höjd beredskap (LEH) samt Lag (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap med tillhörande föreskrifter.

Strukturer och processer som används inom krisberedskap bör så långt som möjligt även användas i planeringen av det civila försvaret.

Krisberedskapsplanen ska efterlevas av samtliga nämnder i Sundbybergs stad och bolagsstyrelser ingående i koncernen Sundbybergs stadshus AB, vidare i planen benämnt som staden. Begrepp och definitioner som används i planen förklaras i kapitel 6. Vidare ska planen efterlevas av samtliga som arbetar på uppdrag av staden. Det sistnämnda regleras genom avtal. Planen ska beaktas inom ramen för program och projekt som bedrivs i stadens regi.

1.2 Syfte

Syftet med krisberedskapsplanen är att klargöra roller, ansvar och uppgifter före, under och efter en samhällsstörning och vid höjd beredskap.

1.3 Mål

- Staden ska ha god kunskap om risker och sårbarheter som kan påverka verksamheterna negativt. Konsekvenserna ska analyseras.
- Staden ska ha en planering för hur risker och sårbarhet ska undanröjas och minimeras. Staden ska därutöver ha en planering för hantering av konsekvenserna av en samhällsstörning.
- Staden ska ha en god förmåga att hantera en samhällsstörning. Det vill säga att vidta de nödvändiga åtgärder som krävs för att säkerställa att samhällsviktig verksamhet kan upprätthållas, samt att ge invånare, massmedia och myndigheter tillräcklig och korrekt information om en händelse.
- Staden ska aktivt delta i samordning av krishantering med andra aktörer inom Samverkan Stockholmsregionen (SSR) och verka för samordning inom det egna geografiska området, både i det förberedande arbetet och under en samhällsstörning.
- Staden ska vidta de förberedelser som behövs för att den verksamhet som behövs under höjd beredskap kan bedrivas. (beredskapsförberedelser).
- Staden ska i sitt krisberedskapsarbete och planering inför höjd beredskap, beakta funktionshinder- och barnrättsperspektivet

1.4 Roller och ansvar

1.4.1 Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige har det yttersta ansvaret för krisberedskapsarbetet och planeringen inför höjd beredskap. Kommunfullmäktige ansvarar för att varje ny mandatperiod fastställa en krisberedskapsplan.

1.4.2 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ansvarar för samordning och uppföljning av stadens krisberedskap och har därmed det övergripande ansvaret. Kommunstyrelsen ansvarar för att ta fram förslag till krisberedskapsplan, hålla den aktuell samt att samordna planeringsarbetet.

Under höjd beredskap ansvarar kommunstyrelsen för ledningen av den del av det civila försvaret som staden ska bedriva.

1.4.3 Krisledningsnämnd

Sundbybergs stads krisledningsnämnds organisation och utformning framgår av gällande reglemente för krisledningsnämnden.

1.4.4 Nämnd samt bolagsstyrelser i helägda bolag

Varje nämnd och styrelse är inom sitt ansvarsområde ytterst ansvarig för planering och organisering av krisberedskap och civilt försvar. De ska därför utarbeta och anta lokala planer samt delta i utbildnings och övningsverksamhet enligt direktiv från kommunstyrelsen.

Det åligger varje nämnd och bolagsstyrelse att årligen planera och löpande följa upp arbetet med planering och organisering av krisberedskap och civilt försvar, samt att i övrigt vidta de åtgärder som krävs för att uppnå och upprätthålla tillräcklig intern styrning och kontroll inom området.

1.4.5 Kommunalförbundet Storstockholm brandförsvar

Räddningstjänsten som verksamhet är en del av samhällets krisberedskap och räddningstjänstorganisationen är nödvändig för att hantera samhällsstörningar.

Sundbybergs stad har genom beslut av kommunfullmäktige överlåtit till kommunalförbundet Storstockholms brandförsvar (SSBF) att för Sundbybergs stads räkning fullgöra de uppgifter som är obligatoriskt för Sundbybergs stad att utföra enligt följande lagar:

- lag (2003:778) om skydd mot olyckor
- lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor
- lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor

Storstockholms brandförsvar har beredskap dygnet runt. Verksamheten innefattar räddningstjänst vid brand eller nödläge, förebyggande arbete för att minska bränder och olyckor i samhället och tillsyn.

Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LOS) reglerar hanteringen av såväl små som stora olyckor, förutsatt att händelsen kräver räddningstjänst. Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) träder i kraft då en händelse bedöms vara extraordinär. Det medför att LSO och LEH kan tillämpas samtidigt, för samma händelse. Detta förutsätter en god samverkan mellan Storstockholms brandförsvarsförbund och stadens organisation för att hantera extraordinära händelser.

Sundbyberg stad bedriver en sådan samverkan tillsammans med övriga medlemskommuners¹ säkerhets och beredskapsfunktioner inom ramen för nätverket Risksam, där risk- och förebyggande arbete diskuteras tillsammans med representanter från Storstockholms brandförsvarsförbund. Arbetet med återuppbyggnaden av civilt försvar och räddningstjänst under höjd beredskap, (RUHB) hanteras även av nätverket.

1.4.6 Kommunrevisionen

Kommunrevisionen har till uppgift att granska, utvärdera och kontrollera hela den kommunala verksamheten. Detta innebär att nämnder och bolagsstyrelser kan granskas avseende ledning, planering, styrning, uppföljning, internkontroll samt utbildning och övning för att säkerställa förmågan att kunna hantera samhällsstörningar och följsamhet mot krisberedskapsplanen.

1.4.7 Upphandlad verksamhet

I de fall stadens verksamhet fullgörs av privata, eller andra för staden utomstående aktörer, ska upphandlande nämnd eller bolagsstyrelse säkerställa att leverantören följer krisberedskapsplanen. Detta ska regleras i avtal samt gå att följa upp av avtalsansvarig.

1.4.8 Tjänsteperson i beredskap (TiB)

På kommunstyrelsens förvaltning finns dygnet runt och året om en tjänsteperson i beredskap (TiB) som omedelbart efter larm ska kunna påbörja samordning och ledning av stadens insatser på central nivå. TiB ansvarar för att avgöra om insatserna ska eskaleras till stadsdirektör.

TiB har mandat att initialt fatta beslut om åtgärder för ledning och samordning på stadsövergripande nivå. Vid andra typer av samhällsstörningar, som primärt inte berör kommunstyrelsens ansvarsområde, har TiB rollen som larmmottagare och ska utan dröjsmål vidareförmedla larm till berörd nämnd/sector och styrelse/bolag. Efter initiala åtgärder ska TiB i samverkan med berörda, följa händelseutvecklingen och löpande bedöma om behov finns av eskalering.

TiB ska i ett tidigt skede etablera kontakt med kriskommunikationskompetens för initial bedömning och hantering av kommunikationsinsats.

¹ Medlemskommunerna Danderyd, Lidingö, Solna, Stockholm, Sundbyberg, Täby, Vallentuna, Vaxholm, Värmdö, Österåker

1.4.9 Stadsdirektören

Stadsdirektörens roll och ansvar före, under efter en samhällsstörning framgår i gällande instruktion för stadsdirektören.

1.4.10 Samverkan Stockholmsregionen (SSR)

Sundbyberg stad har genom beslut i kommunfullmäktige den 17 juni 2019 (KS-0181/2019) avgivit en avsiktsförklaring att ingå som en aktiv part i Samverkan Stockholmsregionen (SSR), detta innebär att staden är med och finansierar den gemensamma samverkansplattformen samt förbinder sig att upprätthålla ett antal krisberedskapsförmågor. Denna plan och dess åtgärder säkerställer att förmågorna upprätthålls och utvecklas över tid.

Medverkande är Länsstyrelsen, länets alla kommuner samt ett antal övriga samhällsviktiga aktörer i regionen, till antalet totalt 37.

Aktörerna har tillsammans utvecklat modellen *En trygg, säker och störningsfri region*. Den utgår från en struktur som bygger på fyra olika samverkansnivåer, som var och en har sitt specifika fokus när det gäller den gemensamma hanteringen av regionala frågor:

- Regionala rådet
- Regionalt inriktande
- Regionalt samordnande
- Verkställande

Gemensamt för dessa är att deltagarna kallas utifrån funktion och mandat snarare än person, vilket säkerställer att rätt frågor hanteras av rätt funktion i det specifika forumet. Samtliga forum ansvarar även för att återföra information till hemorganisationen, vilket skapar kontinuitet och effektivitet.

1.5 Bistånd

Staden får på begäran lämna hjälp till andra kommuner och regioner som drabbats av en extraordinär händelse i fredstid. Om hjälp har lämnats har kommunen rätt till skälig ersättning av den andra kommunen eller regionen.

Staden är skyldig att hjälpa andra kommuner eller regioner till följd av krigsskada eller andra utomordentliga förhållanden som orsakats av krig eller krigsfara. Omfattningen av hjälpen beslutas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.²

Kommunstyrelsen ansvarar för att det finns en planering för att kunna ta emot bistånd från andra kommuner och regioner då stadens egna resurser är otillräckliga.

² SFS 2019:925 Lag om ändring i lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

1.6 Rapportering

Vid en samhällsstörning ska respektive aktiverad krisledning inom staden fortlöpande rapportera till tjänsteperson i beredskap (TiB). TiB säkerställer att stadsdirektören eller om central krisledning är aktiverad informeras.

Vid en samhällsstörning ansvarar stadsdirektören för att kommunstyrelsens ordförande och krisledningsnämndens ordförande, om den är aktiverad, hålls fortlöpande informerade.

Kommunstyrelsen har en skyldighet att vid en samhällsstörning kontinuerligt rapportera lägesrapporter och information om händelseutveckling till Länsstyrelsen i Stockholms län.

1.6.1 Kostnadsuppföljning

Kostnader som härrörs till planering och åtgärder enligt denna plan eller beredskapsstärkande åtgärder i övrigt ska bokföras och följas upp på verksamhetskod ”275 Totalförsvaret och samhällsskydd.”

2 Organisation vid samhällsstörning

En samhällsstörning ska enligt närhets- och ansvarsprincipen hanteras av den nämnd/sector eller styrelse/bolag där samhällsstörningen inträffat. Beslut om eskalering och aktivering av den stadsövergripande centrala krisledningen (CKL) fattas av stadsdirektör eller dennes ersättare i samråd med tjänsteperson i beredskap (TiB).

För att bedöma behovet av kriskommunikation ska det etableras kontakt med kriskommunikationskompetens.

Nämnd/sector eller styrelse/bolag inom staden som får kännedom om en samhällsstörning eller vidtar beredskapshöjande åtgärder, ska informera TiB vid kommunstyrelsens förvaltning skyndsamt.

2.1 Sektor och bolagsnivå

På sektors- och bolagsnivå är det respektive sektorsdirektör eller verkställande direktör som har det operativa ansvaret för att förebygga och hantera samhällsstörningar inom ramen för ansvarsområdet och därmed även för att upprätta egna planer för hur verksamheten ska upprätthållas under ordinarie förhållanden och under en samhällsstörning.

I enlighet med ansvars-, närhets- och likhetsprincipen ska därför krisledning och krishantering på sektors- och bolagsnivå kunna bedrivas.

Sektorn för samhällsbyggnad samt Sundbyberg Avfall och Vatten AB har vardera en beredskapsfunktion för att hantera händelser som omfattar respektive ansvarsområde.

2.2 Stadsövergripande

2.2.1 Central krisledning (CKL)

Sundbybergs stads centrala krisledning (CKL) ansvarar på tjänstemannanivå för den stadsövergripande ledningen och samordningen. CKL organiseras när det finns behov av stadsövergripande ledning och samordning vid en samhällsstörning. När krisledningsnämnd träder i funktion ska CKL alltid organiseras som tjänstemannastöd till krisledningsnämnden. TiB svarar efter samråd med och beslut av stadsdirektören eller dennes ersättare, för aktivering av CKL. TiB har mandat att aktivera CKL i de fall ett samband inte är möjligt att upprätta med stadsdirektören eller dess ersättare.

2.3 Krisledningsnämnden (KLN)

Staden har en krisledningsnämnd. Krisledningsnämnden ska fullgöra lagstadgade uppgifter under extraordinära händelser i fredstid. Dessa uppgifter avser exempelvis befogenhet att fatta beslut om att överta hela eller delar av verksamhetsområden från övriga nämnder eller kunna fatta beslut i brådskande ärenden.

Krisledningsnämnds organisation och utformning framgår av gällande reglemente för krisledningsnämnden.

Stadsdirektören eller dess ersättare ansvarar för att bedöma om krisledningsnämndens ordförande ska underrättas. TiB har mandat att på samma vis underrätta ordförande om samband med stadsdirektören eller dess ersättare inte kunnat upprättats.

2.4 Krishanterings- och stabsstruktur

Staden ska arbeta utifrån en enhetlig stabsstruktur. Strukturen ger möjlighet för respektive verksamhet att anpassa sin stab beroende på såväl verksamhetens som samhällsstörningens art.

Kommunstyrelsen ansvarar för att i riktlinjer förtydliga hur stadens stabsstruktur ska utformas. Kommunstyrelsen har därmed det övergripande ansvaret för samordning och uppföljning stadens stabsstruktur.

3 Systematiskt arbete med krisberedskap

Stadens krisberedskapsarbete ska bedrivas på ett systematiskt sätt och omfatta ett antal områden. Dessa beskrivs nedan.

3.1 Kommunkoncernnätverk för civil beredskap

Stadsdirektören eller den som denne utser utövar genom kommunkoncernnätverk för civil beredskap fortlöpande inriktning och samordning inom området civil beredskap. Med detta avses att:

- utgöra expertstöd till kommunstyrelsen och stadsdirektören i frågor om civil beredskap
- inrikta och samordna kommunkoncernens arbete med civil beredskap, koncernnyttan ska vara vägledande
- medverka till att koncernens risk- och sårbarhetsanalys upprättas, revideras och följs upp
- löpande följa upp effekterna av vidtagna åtgärder
- löpande analysera och värdera förändringar i omvärlden som kan påverka kommunkoncernen
- koordinera verksamhetsövergripande projekt inom civil beredskap
- ta initiativ till övergripande informations-, utbildnings- och övningsinsatser inom civil beredskap
- vara remissinstans i frågor som berör civil beredskap

Deltagande i kommunkoncernnätverk för civil beredskap är obligatoriskt. Representationen består av en till två tjänstepersoner från sektorer och helägda bolag inom Sundbybergs stadshus AB.

3.2 Risk och sårbarhetsanalys och kontinuitetshantering

En viktig del av stadens övergripande krisberedskapsarbete är processen för risk- och sårbarhetsanalys (RSA) som ska stärka stadens förmåga att förebygga och hantera samhällsstörningar.

RSA-arbetet syftar till att utgöra ett underlag för stadens sektorer och bolag att jobba vidare med i sina respektive verksamheter genom att skapa förmåga till krisberedskap och reducera risker och hot.

Staden ska under det första kalenderåret efter ordinarie val till kommunfullmäktige ställa samman och rapportera resultatet av sitt arbete med risk- och sårbarhetsanalys. Rapportering sker till Länsstyrelsen i Stockholms län.

Inriktning och målsättning

För att optimera nyttan av RSA-arbetets planering, genomförande och uppföljning integreras verksamheternas kontinuitetshantering i stadens process för RSA. Samtliga sektorer och bolag kommer att delta i arbetet.

Ansvar och uppgifter

Kommunstyrelsen ansvarar för att ta fram och besluta om riktlinjer för risk- och sårbarhetsanalys (RSA) samt att dessa hålls aktuella. Kommunstyrelsen har ansvaret för samordning och uppföljning av risk- och sårbarhetsanalysarbetet och har därmed det övergripande ansvaret för stadens risk- och sårbarhetsanalys.

Kommunstyrelsen ansvarar för att staden rapporterar sin RSA enligt vid var tid gällande legala krav.

3.3 Geografiskt områdesansvar

Sundbybergs stad har det geografiska områdesansvaret på lokal nivå.

Inriktning och målsättning

Staden ska före, under och efter en samhällsstörning verka för samordning av olika aktörer inom stadens geografiska område. Med olika aktörer menas såväl offentliga aktörer som privata aktörer och aktörer inom det civila samhället vars insatser kan komma att omfattas av aktörs-gemensamma överenskommelser om inriktning och samordning i den aktuella samhällsstörningen.

Staden ska också verka för att information till allmänheten samordnas.

Staden ska ansvara för en så kallad inriktnings- och samordningsfunktion (ISF) för att möjliggöra att samordningen av de olika aktörer som verkar inom stadens geografiska område kommer till stånd.

ISF innebär ingen inskränkning på ansvarsprincipen, det vill säga aktörer som har ansvar för en verksamhet i vardagen även har ansvaret vid en samhällsstörning.

Ansvar och uppgifter

Kommunstyrelsen ansvarar för att ta fram och besluta om riktlinjer för hur arbetet med det lokala geografiska områdesansvaret ska bedrivas samt att dessa hålls aktuella. Kommunstyrelsen har ansvaret för samordning och uppföljning av det lokala geografiska områdesansvaret och har därmed det övergripande ansvaret för stadens lokala geografiska områdesansvar.

3.4 Kriskommunikation

Vid en samhällsstörning eller höjd beredskap ökar behovet av information och kommunikation till direkt berörda, kommuninvånare, massmedier och myndigheter. Om inte informationen tillgodoses utsätts berörda för onödig stress, samtidigt som förtroendet för den egna organisationen minskar. Relevant och korrekt information och kommunikation minskar risken för osäkerhet och ryktesspridning.

Inriktning och målsättning

Vid en samhällsstörning ska staden agera snabbt och kraftfullt och informera om situationen, vilka bedömningar som görs och vilka åtgärder som sätts in för att skapa trygghet.

Vid varje samhällsstörning bör de viktigaste målgrupperna snabbt identifieras för att kommunikation ska kunna riktas mot dessa.

Sundbybergs stad prioriterar kommunikation i etablerade kanaler men ska kunna anpassas beroende på krisens karaktär.

Vid en samhällsstörning, om behov uppstår kan kommunstyrelsens förvaltnings kommunikationschef eller dess ersättare stödja med talespersoner. Talespersonen får stöd i budskap och kommunikation från kommunstyrelsens förvaltnings kommunikationsavdelning.

Om behov finns så kan information från myndigheter skickas vidare till allmänheten. Vid samhällsstörning sker kontinuerlig dialog med stadens politiska ledning. Information till allmänheten beslutas i samråd med kommunstyrelsens ordförande alternativt krisledningsnämndens ordförande.

Ansvar och uppgifter

Kommunstyrelsen ansvarar för att ta fram och besluta om riktlinje för kriskommunikation samt att den hålls aktuell. Kommunstyrelsen har ansvaret för samordning och uppföljning av kriskommunikationsarbetet och har därmed det övergripande ansvaret för stadens kriskommunikationsarbete.

3.5 Civilt försvar

Totalförsvar är all verksamhet som behövs för att förbereda Sverige för krig. Totalförsvaret består av militärt försvar och civilt försvar. Staden, liksom landets övriga kommuner, ingår i det civila försvaret.

Sveriges civila försvar ska värna civilbefolkningen, säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna, upprätthålla en nödvändig försörjning samt bidra till det militära försvarets förmåga vid väpnat angrepp eller krig i vår omvärld.

Inriktning och målsättning

Staden ska vidta de förberedelser som behövs för verksamheten under höjd beredskap (beredskapsförberedelser). Som en del i detta arbete ska staden planera för sina uppgifter inom totalförsvaret. Planeringen ska avse den verksamhet som ska bedrivas under höjd beredskap samt krigsorganisation och dess bemanning.

Förtroendevalda och tjänstemän i staden ska ha grundläggande kunskaper om de författningar och arbetssätt som gäller vid höjd beredskap, krigsfara och krig. Utbildning om totalförsvaret ingår därför i stadens övnings- och utbildningsplan.

Ansvar och uppgifter

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att staden vidtar de förberedelser som behövs för verksamheten under höjd beredskap

(beredskapsförberedelser). Nämnder och bolagsstyrelser är ansvarig för att egen planering och organisering sker i enlighet med kommunstyrelsens anvisningar.

3.5.1 Säkerhetsskydd

Planeringen som genomförs inom totalförsvaret kan röra Sveriges säkerhet. Säkerhetsskydd handlar om att genom förebyggande arbete skydda säkerhetskänslig verksamhet mot spioneri, sabotage, terroristbrott och andra brott som kan hota den säkerhetskänsliga verksamheten. I säkerhetsskydd ingår också att skydda säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.

Ansvar och uppgift

Kommunstyrelsen ansvarar för att ta fram och besluta om riktlinjer för säkerhetsskydd samt att dessa hålls aktuella. Kommunstyrelsen har ansvaret för samordning och uppföljning av säkerhetsskyddet och har därmed det övergripande ansvaret för stadens säkerhetsskydd.

3.5.2 Skyddsrum

Staden har i sin ägo och utefter beslut från staten ett antal befintliga skyddsrum. I den egenskapen är staden med och ansvarar för det kollektiva fysiska skyddet av befolkningen i händelse av krig.

Ansvaret innebär bland annat att staden ska se till att det är lätt att hitta till skyddsrummet och se till att det finns utrustning i det som fungerar. Staden får använda skyddsrummet till annat i fredstid men ska kunna ställa i ordning det inom 48 timmar, om regeringen beslutar om höjd beredskap i Sverige.

Eventuell nyproduktion av skyddsrum utgår från bedömd hotbild och regeringens och riksdagens inriktning för skyddsrumsverksamheten.

Inriktning och målsättning

Skyddsrum är utrymmen som ska skydda stadens invånare i krig. Skyddsrum är en kollektiv tillgång där alla invånare har rätt att söka skydd i händelse av krig. Det innebär att vem som helst kan söka skydd i vilket skyddsrum som helst så länge avsedda antalet skyddsrumspplatser inte överskridits.

Staden ska i sin egenskap som fastighetsägare verka för att vidmakthålla skyddsrummens standard och funktion samt göra skyddsrummet tillgängliga och bereda plats åt dem som behöver skydd.

Ansvar och uppgifter

Nämnder och bolagsstyrelser som av kommunfullmäktige delegerats ansvar för stadens fastigheter genom reglemente eller ägardirektiv ska fullfölja de krav som återfinns i lag, föreskrifter och handböcker för skyddsrum.

3.5.3 Krigsorganisationen och dess bemanning

Staden ska vid höjd beredskap vidta särskilda åtgärder i fråga om planering och inriktning av den samhällsviktiga verksamheten. Det ställer krav på att

staden har en beslutad och väl känd krigsorganisation för den samhällsviktiga verksamhet som måste fortgå och upprätthållas under höjd beredskap, det vill säga under krig eller krigsfara.

Av krigsorganisationen ska framgå vilken personal som ska tjänstgöra och vad som i övrigt behövs för att staden ska kunna bedriva sin samhällsviktiga verksamhet under höjd beredskap.

Inriktning och målsättning

En fungerande krigsorganisation ska bidra till att staden fungerar vid höjd beredskap och värnar målet för det civila försvaret.

Ansvar och uppgifter

Kommunstyrelsen ansvarar för att ta fram och besluta om riktlinje för krigsorganisation samt att denna hålls aktuell. Kommunstyrelsen har ansvaret för samordning och uppföljning av stadens planering inför höjd beredskap och har därmed det övergripande ansvaret för de uppgifter som staden ska bedriva inom ramen för sina uppgifter som en del av totalförsvaret.

3.6 Trygghetspunkter

Staden har det yttersta ansvaret för att enskilda som vistas eller bor i staden får det stöd och den hjälp som de behöver³ 4. Under en samhällsstörning där stadens ordinarie organisation kan vara störd eller situationer där flera invånare behöver samma typ av stöd och hjälp kan staden aktivera en särskild organisation med trygghetspunkter. Trygghetspunkterna ska vara dimensionerade för att kunna användas under samhällsstörningar och ge möjlighet att förse invånare med information, trygghet och grundläggande service, såsom värme, vatten och enklare förtäring. Dimensioneringen ska beakta att trygghetspunkterna ska användas under förhållande där exempelvis el och värme kan vara störda i övriga samhället.

Inriktning och målsättning

Det är centralt att de som bor eller vistas i staden kan känna trygghet och tillit till stadens förmåga att under en samhällsstörning erbjuda ett tillförlitligt och robust stöd⁵ och kunna lämna korrekt och snabb information⁶.

Ansvar och uppgifter

Kommunstyrelsen ansvarar för att ta fram och besluta om riktlinjer för trygghetspunkter samt att dessa hålls aktuella. Kommunstyrelsen har ansvaret för samordning och uppföljning av organisationen med trygghetspunkter och har därmed det övergripande ansvaret för stadens trygghetspunkter.

³ Socialtjänstlag (2001:453).

⁴ Detta innebär ingen inskränkning i det ansvar som vilar på andra huvudmän eller varje enskild individs ansvar att ha en hemberedskap.

⁵ 2 kap. 1 § Socialtjänstlag (2001:453)

⁶ 2 kap. 7 § Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

3.7 Psykiskt och socialt omhändertagande (POSOM)

Vid allvarliga händelser som drabbar staden uppstår vid sidan av behovet för medicinsk vård ofta psykologiska och sociala behov hos drabbade och närstående. Ansvaret för psykologiska och sociala stödinsatser omfattar både Region Stockholm och stadens ansvar enligt socialtjänstlagen. Sundbybergs stad har för ändamålet en så kallad POSOM-grupp.

POSOM:s uppgifter är blanda annat:

- att vara stödpersoner till individer och familjer,
- att bemanna trygghetspunkter med personal för krisstöd
- att samverka med övriga organisationer som berörs av händelsen,
- att ansvara, tillsammans med övriga aktörer för att uppföljande informationsträffar kopplat till händelsen görs,
- att verka för utbildning i den egna organisationen.

Inriktning och målsättning

Syftet med stadens POSOM-arbete är att stödja individer och familjer som drabbas av en allvarlig händelse, så att psykiska och sociala konsekvenser minimeras på både kort och lång sikt. Målsättningen är att aktörer som ingår i POSOM gruppen ska upprätthålla en god förmåga avseende psykiskt och socialt omhändertagande vid allvarliga händelser.

Möjlighet till samverkan med Region Stockholms PKL-grupper finns (psykologisk och psykiatrisk katastrofledning).

Ansvar och uppgift

Social- och arbetsmarknadsnämnden ansvarar för att ta fram och besluta om riktlinjer för POSOM samt att dessa hålls aktuella. Social- och arbetsmarknadsnämnden har ansvaret för samordning och uppföljning av stadens POSOM-arbete och har därmed det övergripande ansvaret för stadens arbete med psykiskt och socialt omhändertagande.

Riktlinjerna ska beakta vad som anges i Regionala vägledningen psykologiskt och socialt stöd vid en allvarlighändelse i Stockholms län, 2018-05-02.

3.8 Styrel

Styrel är ett nationellt planeringssystem för prioritering av samhällsviktiga elanvändare vid en förutsedd eller plötsligt uppkommen elbrist. Alla verksamheter i staden ska, på begäran från kommunstyrelsens förvaltning, lämna underlag för arbetet med Styrel.

3.9 Frivillig resursgrupp (FRG)

FRG kan kallas in på begäran av tjänsteperson i beredskap (TiB) vid en samhällsstörning som kräver att staden behöver resursförstärkning. FRG kan

exempelvis hjälpa till med evakueringar, information, administration och andra praktiska uppgifter.

Sundbybergs stad har samarbetsavtal med Sundbybergs FRG som är en del av Solna-Sundbybergs civilförsvarsförening.

Inriktning och målsättning

Frivilliga är viktiga för stadens krisberedskap och civilt försvar. De lämnar stöd till staden vid samhällsstörningar när stadens ordinarie resurser inte räcker till.

Ansvar och uppgift

Kommunstyrelsen ansvarar för att i riktlinjer förtydliga hur arbetet med Frivilliga resursgruppen ska bedrivas inom staden. Kommunstyrelsen har därmed det övergripande ansvaret för samordning och uppföljning av Frivilliga resursgruppen.

3.10 Nödvatten

Nödvatten

En allvarlig störning eller avbrott i dricksvattenförsörjningen går inte helt att förhindra. Det går heller inte att förutse när den sker. Men det går att förbereda sig för att minska följderna och effekterna av en allvarlig störning. Nödvattenplanering är en del av stadens krisberedskap. För att minimera konsekvenserna vid en eventuell störning i dricksvattenförsörjningen krävs planering och samverkan.

Kommunfullmäktige Sundbyberg stad har genom utfärdande av ägardirektiv överlåtit till det helägda bolaget Sundbyberg Avfall och Vatten AB att ansvara för den allmänna VA-anläggningen vilket innefattar att uppföra, äga, förvalta och underhålla erforderliga anläggningar och utrustning.

Sundbybergs stad har ett geografiskt områdesansvar som innebär att olika aktörer i kommunen samverkar och uppnår samordning i planerings- och förberedelsearbetet, de krishanteringsåtgärder som vidtas av olika aktörer under en sådan händelse samordnas, och informationen till allmänheten under sådana förhållanden samordnas.

För att minimera konsekvenserna vid en eventuell störning i dricksvattenförsörjningen krävs planering och samverkan mellan Sundbyberg Avfall och Vatten AB och Sundbybergs stad.

Inriktning och målsättning

Dricksvatten är vårt viktigaste livsmedel och tillgången till dricksvatten är en fundamental förutsättning för liv och utgör ett skydd av civilbefolkningen. I Sverige använder varje invånare cirka 160 liter vatten per dag, varav tio liter till dryck och matlagning. Produktionen och distribution av dricksvatten behöver därför säkras med hjälp av alternativa sätt när det uppstår avbrott

eller störningar i ordinarie infrastruktur. Detta gäller så väl i vardag som kris och under höjd beredskap.

Ansvar och uppgifter

Styrelsen för Sundbyberg Avfall och Vatten AB ansvarar för att ta fram och besluta om nödvattenplan samt att den hålls aktuell. Arbetet ska samordnas med den planering som kommunstyrelsen genomför avseende det geografiska områdesansvaret, ex trygghetspunkter.

Styrelsen för Sundbyberg Avfall och Vatten AB har ansvaret för samordning och uppföljning av nödvattenförsörjningen och har därmed det övergripande ansvaret för stadens nödvattensförsörjning.

3.11 Utbildning och övning

En förutsättning för att stärka stadens beredskap är att förtroendevalda och anställda kontinuerligt genomgår utbildningar och övningar.

Staden ansvarar för att berörda funktioner och personer erbjuds utbildning och övning som behövs för att kunna lösa sina uppgifter vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Inriktning och målsättning

Syftet med stadens utbildningar och övningar är att skapa förutsättningar för staden att snabbt och effektivt hantera allvarliga störningar. Målet är att staden med hjälp av utbildning och övning ska få en god robusthet tillika förmåga att förebygga och begränsa konsekvenserna av en samhällsstörning och ytterst höjd beredskap. Målsättningen är att höja stadens samlade förmågor.

Ansvar och uppgifter

Kommunstyrelsen ansvarar för att ta fram och besluta om en övergripande utbildnings- och övningsplan.

Varje nämnd och styrelse är ansvarig för att utifrån fastställda riktlinjer och regler utarbeta en övnings- och utbildningsplan för det egna verksamhetsområdet, samt aktivt medverka i utbildnings och övningsaktiviteter som anordnas av kommunstyrelsen eller andra relevanta aktörer.

4 Uppföljning

Nämnder och bolagsstyrelsernas uppföljning av krisberedskapsplanens efterlevnad ska ske enligt Sundbybergs stads styrmodell med principer för planering, uppföljning och ekonomistyrning, vilket i huvudsak innebär att den ska följas upp på samma sätt och samtidigt som övriga styrande dokument.

Stadsdirektören initierar vid behov en översyn och utvärdering av krisberedskapsarbetet med hänsyn till lämplighet, omfattning och effektivitet. Stadsdirektör, sektorsdirektör eller VD ska genomföra separata utvärderingar, när behov föreligger, för att bedöma hur väl kraven enligt krisberedskapsplanen har införts och efterlevs lokalt.

Kommunstyrelsen ska årligen i årsredovisning och tertialrapport 2 utvärdera krisberedskapsarbetet, redovisningen ska innehålla en ekonomisk uppföljning. Detta ska ske genom riktade mätningar till respektive nämnd och bolagsstyrelse om hur de efterlever planens ska-krav samt kompletteras med indikatorer för bedömning av generell krisberedskap som anvisas av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) samt de förmågor som återfinns i avsiktsförklaringen med Samverkan Stockholmsregionen (SSR).

5 Bilagor

- Risk och sårbarhetsanalys samt kontinuitetshantering
- Geografiskt områdesansvar
- Kriskommunikationsplan
- Säkerhetskydd
- Krishanteringsorganisation och stabsstruktur
- Krigsorganisation och dess bemanning
- Trygghetspunkter
- Psykiskt och social omhändertagande (POSOM)
- Frivilliga resursgruppen (FRG)
- Utbildnings- och övningsplan

6 Definitioner

<i>Ansvarsprincipen</i>	Den som har ansvar för en verksamhet under normala förhållanden ska ha det också under en samhällsstörning.
<i>Civil beredskap</i>	Civil beredskap är ett samlingsnamn för krisberedskap och civilt försvar.
<i>Civilt försvar</i>	Det civila försvaret omfattar hela samhället och alla de funktioner som måste fungera även under krig. Det är ingen egen organisation utan inkluderar all samhällsviktig verksamhet. Civilt försvar är det arbete som görs av statliga myndigheter, kommuner, regioner, privata företag och frivilligorganisationer.
<i>Extraordinär händelse</i>	En sådan händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser.
<i>Geografiskt områdesansvar</i>	Den svenska krisberedskapen utgår från ett geografiskt områdesansvar på tre nivåer, lokalt (kommunerna), regionalt (länsstyrelserna) och nationellt (regeringen). I det geografiska områdesansvaret ingår bland annat att ge olika aktörer möjlighet att samordna sina åtgärder vid en samhällsstörning.
<i>Höjd beredskap</i>	För att stärka landets försvarsförmåga kan beredskapen höjas i hela eller delar av landet. Höjd beredskap är antingen skärpt beredskap eller högsta beredskap. Under högsta beredskap är totalförsvar all samhällsverksamhet som då skall bedrivas. Vid högsta beredskap träder dessutom ett antal fullmaktslagar i kraft som syftar till att stärka Sveriges försvarsförmåga.
<i>Inriktnings och samordningsfunktion (ISF)</i>	Vid samhällsstörningar kommer de hanterande aktörerna behöva samordna sina insatser, prioritera behoven och hjälpas åt för att kunna agera så effektivt som möjligt. För att kunna åstadkomma detta används en lokal inriktnings- och samordningsfunktion (ISF), som kommunen står värd för.
<i>Kontinuitetsplanering</i>	Att planera för att upprätthålla verksamheten på en acceptabel nivå oavsett vilken störning den utsätts för.
<i>Krigsorganisation</i>	Vid högsta beredskap ska kommunen övergå till krigsorganisation. All samhällsverksamhet som då ska bedrivas är totalförsvar. Kommunen behöver därför förbereda prioriteringar så att resurser kan fördelas till den verksamhet som behöver bedrivas. Det handlar om både personella och materiella resurser. Alla dessa delar fångas upp i en verksamhetsplan för höjd beredskap. Hur verksamheten ska organiseras och ledas dokumenteras i kommunens krigsorganisation.
<i>Krisberedskap</i>	Förmågan att genom utbildning, övning och andra åtgärder samt genom den organisation och de strukturer som skapas före, under och efter en kris förebygga, motstå och hantera krissituationer.

<i>Likhetsprincipen</i>	Under en kris ska verksamheten fungera på liknande sätt som vid normala förhållanden – så långt det är möjligt. Verksamheten ska också, om det är möjligt, skötas på samma plats som under normala förhållanden
<i>Närhetsprincipen</i>	En kris ska hanteras där den inträffar och av dem som är närmast berörda och ansvariga.
<i>Riskanalys</i>	Identifierade risker analyseras och bedömning görs utifrån sannolikheten för att risken inträffar och vilka konsekvenser den bedöms få.
<i>Samhällsstörningar</i>	Samhällsstörningar är företeelser och händelser som hotar eller skadar det som ska skyddas i samhället. Det som ska skyddas är samhällets skyddsvärden: <ul style="list-style-type: none"> • Människors liv och hälsa • Samhällets funktionalitet • Demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter • Miljö och ekonomiska värden • Nationell suveränitet Termen samhällsstörningar innefattar också extraordinära händelser.
<i>Samhällsviktig verksamhet</i>	Verksamhet, tjänst eller infrastruktur som upprätthåller eller säkerställer samhällsfunktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet.
<i>Samhällsviktiga elanvändare</i>	Samhällsviktig verksamhet som är stort beroende av strömförsörjning, för att upprätthålla verksamheten.
<i>Staden</i>	Sundbybergs stads nämndorganisation och bolagsstyrelser ingående i koncernen Sundbybergs stadshus AB.
<i>Styrel</i>	Styrel är ett nationellt planeringssystem som tagits fram tillsammans med andra aktörer för att samhällsviktiga elanvändare ska kunna identifieras och prioriteras.
<i>Sårbarhet</i>	De egenskaper eller förhållanden som gör ett samhälle, ett system, eller egendom mottagligt för de skadliga effekterna av en händelse.
<i>Totalförsvaret</i>	I totalförsvaret räknas all verksamhet som behövs för att förbereda Sverige för krig. Totalförsvaret består av både det militära och civila försvaret.